

OGLAŠAJTE V
NAJSTAREJŠEMU
SLOVENSKEMU
DNEVNIKU V OHIO
★
Izvršujemo vsakovrstne
tiskovine

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVISEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

ADVERTISE IN
THE OLDEST
SLOVENE DAILY
IN OHIO
★
Commercial Printing of
All Kinds

CLEVELAND, OHIO, TUESDAY (TOREK), APRIL 30, 1946

ŠTEVILKA (NUMBER) 85

Zarota za atentat na
gen. MacArthurja
odkrita v Tokiju

Zarotniki poskusili
napriliti odgovornost
za nameravani atentat
na japonske komuniste

TOKIO, 30. aprila. — Zave-
zniki glavni stan je danes na-
mnil odkritje zarote za aten-
tat na gen. MacArthurja. Atentat
se je očividno skušalo napri-
ti izvršiti na japonskim komunistom, kaj-
ti izvršen je imel biti povodom
japonske proslave, ki jo bo-
bo obdržali komunisti.

Poročilo z gl. stana pravi, da
je bil vodja zarote Hideo Taka-
gama, ki se ni bil zajet, medtem
ko je bilo več ostalih članov
zarotniške družbe že aretiranih.
Poročilo pravi, da gen. Mac-
Arthur navzlic odkritju zarote
ni podvil nobenih posebnih ko-
rov za zadržanje osebnosti
zarotnikov.

Govorice o zarotah proti za-
veznikiški okupacijskim vodite-
jem so se že ponovno razširile,
da to je prvi primer, ki ga je
odvil glavni stan zaveznikiške
okupacijske sile.

Angličji bi radi
dobili baze v Libiji

WASHINGTON. — (O.N.A.)
Iz virov, ki so v zvezi z ju-
govinskim ministrstvom, prihaja
vest, da je pričakovati, da bodo
Angličji v bližnji bodočnosti po-
kušali dobiti baze v Libiji. To
je opozarjajo na to, da ima-
Angličji na Srednjem vzhodu
baze le v Palestini, katere
ne preveze v varstvo or-
kupacijskega Zdrženih narodov,
v Iraku in Transjordaniji, ka-
ne neodvisnost je Britanija
omnila. Radi tega je logično,
da bi se Angličji v bližnji bodočnosti
poskušali dobiti baze v Libiji.

Kampanja za direktno
pomoč v Evropi

Lokalni urad YWCA na E.
St. in Prospect Ave., priredi
18. maja od 11. ure dopol-
ne do 4. ure popoldne za občo
sestane, na katerem se
razdelijo pisma in prošnje za
razdelitev iz raznih krajev Evrope
na, da bo čim več Clevel-
andov poslalo pakete direktno
na naslov prisilcev, ki nima-
v svojih ljudi v Ameriki.

Glavni cilj prošnje za hra-
no in obleko. Že sedaj se v ta
namen zbira hrana na podružnih
uradi YWCA po širšem Clevel-
andu. Radio postaja WGAR bo
v bližnji prihodnosti oddajala pose-
ben mednarodni program.

Mnenje v Clevelandu

Cleveland Press je izvedel po-
slednje glasovanje o mnenju
v Clevelandu o raznih za-
veznikiških. Tako je na vprašanje,
ali smo zadovoljni živeti dva dni
na teden z evropsko dieto, gla-
salo 80 odstotkov ljudi za "da",
in pol odstotkov "ne" dva
odstotkov. Glede OPA kontrole cen
pa je glasovalo 50 odstotkov
za "da", da se omejijo ali da se
odloči za eno leto, je glasova-
lo 29 odstotkov, da se podaljša
do leto 64 in pol odstotkov.
Glede zopetne vpostavitve odmer-
nega mesa in masla je glasova-
lo 60 odstotkov, da se racio-
niranje obnovi, 36 odstotkov pa
ne.

PISMO

Pismo iz Brezja št. 31 na Go-
stilno ima v našem uradu
Rose Videgar.

Varnostni svet sklenil, da "preiskuje" gen. Franca

Rusija se vzdržala glasovanja
glede sklepa; preiskovalni odbor
petih narodov nastavljen

NEW YORK, 29. aprila.—Varnostni svet Združenih
narodov je danes z desetimi glasovi odobril kompromisni
predlog Avstralije glede fašističnega režima v Španiji in
imenoval preiskovalno komisijo petih narodov, v kateri bodo
sedeli zastopniki Avstralije, Kitajske, Brazilije, Francije in
Poljske.

Zadeva je prvotno prišla na
dnevni red na zahtevo Poljske,
ki je predlagala preloženje diplo-
matskih odnosov s Franco-
vim režimom od strani vseh 51
Združenih narodov iz razloga,
ker je obstoj vlade gen. Franca
smatrati nevarnim svetovnemu
miru.

Poljska, ki se je končno pri-
družila kompromisnemu predlo-
gu, je trdila, da Španija nudi za-
vešje nacijskim znanstvenikom
in nemškim vojnim kriminal-
cem, ki tamkaj delajo na novih
roketnih in atomskih orožjih.

Komisija ne bo mogla
podati nobenih priporočil

Rusija, ki je od vsega začetka
vodila boj za sprejem poljskega

predloga, se je vzdržala glasova-
vanja. Sovjetski delegat Andrej
Gromiko je pred glasovanjem
iznova podal stališče Rusije in
imenovanje preiskovalne komi-
sije označil kot sredstvo za za-
vlačevanje resnične akcije proti
španskemu fašizmu, ki je brez
vsakega praktičnega pomena.

Imenovana komisija ima po-
dati svoje prvo poročilo 31. ma-
ja in ima prosto roko, da svoje
delo izvrši, kakor se ji zdi pri-
merno.

Kakor se je zvedelo nocoj, bo-
do nekatere seje preiskovalne
komisije odprte tudi javnosti,
toda komisija ne bo imela moči,
da bi podala kakršnakoli pripo-
ročila.

SLOV. DEL. DOM NA WATERLOO RD. PRISPEVAL TISOČ DOLARJEV

Imamo že tri ustanovne člane za otroško bolnico v
Sloveniji. Mislim v Clevelandu. Prva je Mrs. T. Frank,
drugi je klub društev Slovenskega narodnega doma na St.
Clairju, in tretji je Slovenski delavski dom na Waterloo
Rd. Tako je ustanovni član tudi Slovenski dom v Lorainu.
Tako ima štiri ustanovne člane v državi Ohio.

Direktorij Slovenskega delav-
skega doma je prispeval že zad-
nji teden; tako poroča tajnik
SANSove podružnice, aktivni
Joseph F. Durn.

To je vesela novica. Direkto-
rij Doma je s tem korakom po-
kazal, kako resno misli o ideji
plemenite akcije. To so udarna
dejanja onih, ki žele, da bi tudi
posamezniki prispevali večje
vsote. Slovenci, ki so delničarji
tega doma, so bili vedno narod-
no in delavsko zavedni, vedno
med prvimi, ko so si zgradili
svoj dom.

Hvala lepa za tako velik pri-
spevek.

Slovenska hranilnica St. Clair
Savings and Loan Co. je tudi
prispevala sto dolarjev. To je
slovenska posojilnica, ki ima
svoj urad na 6235 St. Clair Ave.
Lepa hvala direktorjem tega
denarnega zavoda, ki so se od-
zvali temu klicu usmiljenja do
bolnih in hirajočih otrok v Slo-
veniji.

Mrs. Paula Stampfel, ki vzor-
no vodi trgovino z ženskimi ob-
lekami in modnim blagom na
6108 St. Clair Ave., je tudi sa-
mozavestno in radodarno pri-
spevala sto dolarjev. To je lep
vzгляд za naše ženske, da ji sle-
dijo in jo posnemajo. Hvala le-
pa v imenu onih otrok v Slove-
niji, ki iščejo zdravlja in bolj ve-
selo bodočnost.

V nedeljo zvečer je govorila v
Slovenskem narodnem domu v
Lorainu, O., delegatinja Jugo-
slovanskega Rdečega križa, Na-
da Kraigherjeva, ki se je v prvi
vrsti zahvalila delničarjem Doma
za velikodušen dar, nakar je
opisala zdravstveno stanje jugo-
slovanske dece.

Navzoči so bili društveni za-

Drž. tajnik Byrnes
postal pesimist glede
svetovne politike

WASHINGTON, (O.N.A.) —
V teku zasebnih razgovorov v
torek, pred svojim odhodom v
Pariz, je državni tajnik Byrnes
dal razumeti, da skrajno pesi-
mistično presoja svetovna poli-
tično situacijo, posebno pa ame-
riško-sovjetske odnose.

Byrnes je naravnost izjavil,
da je svetovni mir v veliki ne-
varnosti, ter da so naziranja
med zapadnimi velesilami in So-
vjetsko unijo tako nasprotujo-
ča, da je pariška konferenca že
naprej propadla. Dozdej je
Byrnes vedno naglašal vero v
pobojnjanja na podlagi svobodnih
razprav in prijateljskih razgo-
vorov. Oni, ki so slišali njegove
privatne opazke pred odhodom,
pravijo, da je ta njegova vera
zelo omajana.

Državni tajnik je posebno o-
dločno govoril o sovjetski eks-
panziji in je celo namignil, da bo
morda potrebna vojna, da se jo
ustavi. Dejal je, da razume ruske
želje, da morajo biti njihovi
sosedji prijatelji, a je obenem
izrazil svoje prepričanje, da ho-
čejo iti Rusi daleč preko tega.

Dejal je, da so vlade v sovjetski
sferi marionete, ter da narodi
celo tam niso "prijatelji," kjer
so vlade "prijateljske."

Byrnes je rekel, da bo z naj-
večjo odločnostjo nastopil proti
ruskim zahtevam za glas v za-
druših Sredozemlja, ter da bo v
tem pogledu proti vsakim in
vsem koncesijam.

Obenem s temi izjavami, je
Byrnes priporočal, da se podaljša
doba naborov in izjavil, da je
treba skrbeti za to, da ostane
ameriška armada močna in do-
bro opremljena. Njegovo stali-
šče je bilo značilno za splošno
nezadovoljnost, ki prevladuje v
Washingtonu v uradnih krogih
glede ruskih zahtev, in za rasto-
če prepričanje, da bo nemogoče
preprečiti novo vojno. To pre-
pričanje je pred vsem očividno v
Beli hiši in v vojnem depart-
mentu.

DODATEK

Dodatno k zahvali za pokojne-
ga Frank Močnik se sporoča, da
je bil pokojnik pokopan 25. mar-
ca na Lakeview pokopališče.
Obenem se družina najlepše za-
hvaljuje tudi Mr. in Mrs. John
Ujčić za darilo v gotovini, kate-
rih ime je bilo pomotoma izpu-
ščeno iz zahvale.

PREVZELA GOSTILNO

Emil in Nick Keršič sporo-
čata, da sta prevzela poznano
Curly Rupnikovo gostilno na
6507 St. Clair Ave., katero bo-
sta sedaj vodila pod imenom
Keršič Tavern. Priporočata se
rojakom za obisk, ker bosta ved-
no najbolje postregla s fino pi-
jačo in prigrizkom.

ZADUŠNICA

V sredo ob 7:30 uri zjutraj se
bo v cerkvi Marije Vnebovzete
na Holmes Ave. brala zadušnica
za pokojnega Williama Mehle.
Sorodniki in prijatelji so vab-
ljeni, da se udeležijo.

Zadnji dan za sladkorni kupon 39

Danes je zadnji dan za nakup
sladkorja s kuponom št. 39. S
1. majem pa stopi v veljavo ku-
pon št. 49, s katerim se bo do-
bilo 5 funtov sladkorja do 31.
avgusta.

Zed. države predlagajo pakt za dobo 25 let proti Nemčiji

TEŽAVE ANGLEŠKE IN-
DUSTRIJE MAGNEZIJA

LONDON, (O.N.A.) — Britan-
ska industrija magnezija je za-
bredla v velike težave. Od štirih
velikih britanskih tvrdk, ki so
proizvajale to lahko kovino, ob-
ratuje zdaj le še ena, Magnesium
Electron, in še tej bodo baje po-
trebne podpore s strani države.

Industrija magnezija se je
mogočno razvila na Angleškem
še v zadnjih letih in sicer pred
vsem radi potreb države. Pro-
dukcija je dosegla 20,000 ton
letno, kar presega vse svetovne
produkcije iz predvojne dobe.

Sedanjo krizo je pripisati naj-
več nesposobnosti civilnih indu-
strij, da porabijo tolike količine
magnezija. Britanski magnezij
je tudi za 40% dražji kot ame-
riški.

Smrtna kosa
MARY RIGLER

Po tri-mesečni hudi boleznii je
preminila v Glenville bolnišnici
Mrs. Mary Rigler, rojena Me-
den, p. d. Jurjeva, stara 59 let.
Stanovala je na 1024 E. 64 St.
Bila je vdova; njen soprog Louis
je umrl 10. decembra 1944. Do-
ma je bila iz vasi Selšče, Begu-
nje pri Cerknici, kjer zapušča
brata Johna in več sorodnikov.
V Ameriki je bivala 39 let in je
bila članica društva sv. Ane št.
4 SDZ, podružnice št. 25 SZZ in
Oltarnega društva fare sv. Vi-
da. Bila je poznana radi svojih
lepih ročnih del in kvačkanja.
Tukaj zapušča sestro Mrs. Jen-
nie Hlad, dva nečaka, šest ne-
čakinj in veliko sorodnikov. Po-
greb se bo vršil v petek ob 8:45
uri zjutraj iz Jos. Zele in sinovi
pogrebnega zavoda na 6502 St.
Clair Ave. v cerkev sv. Vida ob
9:30 uri in nato na Calvary po-
kopališče v družinsko grobnico.

Ameriški Srbi zbirajo fond
za Mihajlovića

V nedeljo zvečer se je v dvorani
srbske pravoslavne cerkve na
E. 36 St. vršil banket takozva-
nega srbskega obrambnega sveta,
na katerem je bila zbrana
vsota \$1,500 za obrambo Draže
Mihajlovića. Omenjena organi-
zacija vodi kampanjo, da se v
fond zbere vsota \$100,000.

Glavni govornik na banketu
je bil bivši jugoslovanski voja-
ški ataše v Washingtonu, pol-
kovnik Zivan Knežević, ki je re-
kel, da ako bo Mihajlović usmr-
čen, se bo "ves srbski narod
dvignil v boj ne samo proti Ti-
tovi tiraniji v Jugoslaviji, mar-
več tudi proti sovjetskim četam,
ki se nahajajo tamkaj."

Stoloravnatelj na banketu je
bil Bogdan Dragišić.

KROŽEK ŠT. 3 PROG. SLOV.

V sredo večer ob osmih se vrši
redna seja krožka št. 3 Pro-
gresivnih Slovencev, v Slovenskem
društvenem domu na Recher
Ave. Članice se vabi, da se udele-
žejo polnoštevilo, ker bo več
važnih stvari za ukrepati.

ZA BOLNIŠNICO

Progresivne Slovenke sporo-
čajo, da bosta Mrs. Anna Grill in
Mrs. Ursula Mulej obiskale svo-
je bivše sodele na E. 74 St.,
Cornelia in Lockyear Ave. za
prostovoljne prispevke za otro-
ško bolnico v Sloveniji.

Pogodba za medsebojno pomoč
med štirimi velesilami naj bi
jamčila razoroženje Nemčije

PARIZ, 29. aprila.—Državni tajnik Byrnes je nocoj iz-
javil, da je konferenci zunanjih ministrov stavil predlog
za sklep pogodbe za medsebojno pomoč, katere naj bi za
dobo 25 let jamčila, da bo Nemčija ostala razorožena.

Tozadevno naznanilo je Byr-
nes dal časnikařem po zaključ-
ku seje, na kateri so zunanji mi-
nistri velike četvorice sklenili,
da konferenca vzame na dnevni
red "celotni nemški problem."

Konferenca se je očividno lo-
tila nemškega vprašanja, ko je
postalo očitno, da današnja se-
ja, ki je trajala pet ur, ni mogla
priti do nikakega zaključka gle-
de italijanskih kolonij.

Molotov želi odložiti
razpravo glede Nemčije

Byrnes je skušal zanesti vpra-
šanje pogodbe za medsebojno
pomoč na dnevni red in je imel
pri tem podporo Velike Britani-
je in Francije, toda sovjetski
zunanji minister Molotov je te-
mu ugovarjal, rekoč, da se mo-
ra najprej vzeti v pretres sploš-
ni nemški problem, potem šele

pa naj bi se konferenca lotila
pogodbe, katero je predlagal
Byrnes.

Kakor se je zvedelo, so Zed.
države že pred več meseci v taj-
nem sporočilu obvestile Brita-
nijo, Francijo in Rusijo o svoji
nameri za predložitev take po-
godbe.

Byrnes je po seji rekel časnika-
řem, da sta Anglija in Fran-
cija načeloma pristali na pogod-
bo medsebojne pomoči proti
nemškemu oboroženju, Rusija
pa da je pri volji razpravljati o
vprašanju.

Byrnes je odkril, da je pred-
lagal sličen pakt medsebojne po-
moči tudi glede Japonske, am-
pak je dostavil, da se bo moglo
o tem več govoriti šele, kadar
se bo o tem posvetovalo s silami
na Pacifiku.

Kratke vesti

Poljsko-francoska pogodba za premog

PREMOGARSKA STAVKA
NASTOPILA PETI TEDEN

WASHINGTON, 29. aprila —
Danes je stavka premogarjev
stopila v svoj peti teden. Vlada
je v prizadevanju, da obnovi po-
gajanja in prepreči industrijsko
krizo, imenovala posebnega po-
sredovalca in delavski tajnik
Schwellenbach je napovedal za
danes sestanek z John L. Lewis-
om.

GEN. EISENHOWER NA
TURI PO PACIFIKU

HAMILTON FIELD, Cal., 29.
aprila.—General Eisenhower se
je danes od tu z letalom podal na
prvo turo na Pacifiku, odkar je
postal načelnik armadnega ge-
neralnega štaba. Ustavil se bo
najprej v Honolulu.

ODOBRITEV BRITSKEGA
POSJILA ZAGOTOVLJENA

WASHINGTON, 29. aprila. —
Nocoj so voditelji opozicije pro-
ti posojilu za Veliko Britanijo
priznali, da bo senatna zborni-
ca posojilo odobrila, da pa ve-
čina ne bo znašala več kot osem
glasov. Glasovanje se bo vršilo
najbrž koncem tekočega
tedna.

POTRATA ŽIVEŽA V
ARMADI OZIGOSANA

WASHINGTON, 29. aprila. —
Poseben odbor vojnega tajnika
Pattersona je sestavil poročilo,
v katerem se ostri kritizira po-
trata hrane, ki je bila odkrita
tekomo preiskave v 42 vojaških
taboriščih.

UNRRA BAJE DOBI
ŽIVEŽ V ARGENTINI

BUENOS AIRES, (O.N.A.)
—Iz informiranih virov prihaja
vest, da argentinske oblasti pro-
učujejo načrt, da bi stavile
UNRRA na razpolago 2,000,000
ton živeža za potrebe Evrope in
Azije do konca tega leta. Gre
baje za 150,000 ton mesa, 800,
000 ton pšenice in 600,000 ton
koruze.

NESREČA Z LETALOM

Larry D. Montgomery, star
37 let., 45 E. 220 St., Euclid, in
Harold W. Brueggemeyer, 26,
iz 1506 Golden Dr. So. Euclid,
sta se v nedeljo ponesrečila v
Avanu, O., z "glider" vrste leta-
lom, ki je bilo vlečeno z avtomo-
bilom, toda se ni odpelo od vrvi
in sta treščila iz višine 150
čevljev na zemljo. Zdravita se v
St. Joseph bolnišnici v Lorainu,
O., kamor sta bila prepeljana.
Montgomery ima zlomljene obe
nogi, Brueggemeyer pa je dobil
le manjše praske.

Vlomilci odnesli \$6,000

Policija je na lovu za nezna-
nim vlomilcem, ki je snoči vdrl
v stanovanje Gusa Robinsona
na 2236 E. 46 St. in odnesel
\$6,000 gotovine in zlatino v
vrednosti \$250. Robinson pravi,
da je denar in zlatino spravil
na posebno "skrit" prostor, ker
se je danes nameraval podati
na počitnice v Kentucky.

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
 6231 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND 3, OHIO
 HENDERSON 5311-12
 Issued Every Day Except Saturdays, Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES—(CENE NAROCNINI)

By Carrier in Cleveland and by Mail Out of Town:
 (Po raznašalcu v Clevelandu in po pošti izven mesta):
 For One Year—(Za celo leto) \$7.00
 For Half Year—(Za pol leta) 4.00
 For 3 Months—(Za 3 mesece) 2.50

By Mail in Cleveland, Canada and Mexico:
 (Po pošti v Clevelandu, Kanadi in Mehiki):
 For One Year—(Za celo leto) \$8.00
 For Half Year—(Za pol leta) 4.50
 For 3 Months—(Za 3 mesece) 2.75

For Europe, South America and Other Foreign Countries:
 (Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države):
 For One Year—(Za celo leto) \$9.00
 For Half Year—(Za pol leta) 5.00

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March, 1879.

104

Donald Bell (O. N. A.):

Zmage in porazi v Hunter College-u

Delegati, ki se zbirajo na sejah varnostnega sveta organizacije Združenih narodov, so videli te dni jako prepričani, da so sili vsega—tudi zmag nad Rusijo. Ko je permanentna ameriška večina skupaj z Angleži zopet z osmi glasovi proti trem odbila sovjetski predlog, je g. Gromiko v kratkih besedah izjavil, da se Sovjetska unija ne bo več vdeleževala sej, na katerih se bo razpravljalo o perzijskem vprašanju. Niti tega ni povedal, ali bo Sovjetska unija odgovorila na zahtevo, da poroča dne 6. maja Združenim narodom, ali je umaknila svoje vojaške sile iz perzijskega ozemlja ali ne.

Dejstvo je, da je težišče diplomatskih dogodkov zdaj v Parizu in ne več v New Yorku. Stettinius, Cadogan, Bonnet in Gromiko so najbolj avtomatični predstavniki svojih vlad in se kar najstrožje ravna po navodilih, katera dobe od svojih ministrov. V Hunter College-u se bo torej odražalo stanje pogajanj na pariški konferenci.

Perzijska zadeva sama na sebi je že dolgo postala predmet in izraz tekmovanja velikih sil med seboj. Stvar je izgubila svojo lastno vrednost in je le še vzvod, na katerega pritiskajo z vsemi svojimi silami veliki tekmeči.

Položaj, ki se je razvil iz tega, je precej sličen onemu iz leta 1907, ko sta se Rusija in Velika Britanija pobotali glede svojih vplivnih sfer v Perziji. Rusija je dobila svoje koncesije petroleja in nekaj avtonomije za pokrajino Azerbejdžan. Vlada v Perziji je zdaj tudi precej bolj prijazna Rusiji kot ona, ki je bila na krmilu v trenutku, ko je predsednik Hakimi naslovil svojo pritožbo Združenim narodom.

Toda vprašanje s tem še ni zaključeno. Perzijska zadeva je zdaj vprašanje prestiža in propagande. Večina, ki prevladuje v varnostnem svetu potiska Rusijo na zatožno klop—to pa je stvar, katere mogočna država nikdar ne sprejme rade volje. Francoski delegat Henry Bonnet je že ponovno svaril delegate varnostnega sveta, da je položaj nevaren in utegne pokopati bodočnost Združenih narodov.

Kdor je prisostvoval sejam varnostnega sveta, je odšel z vtisom, da doživljajo Rusi poraz za porazom, in ta vtis je tudi pravičen, toda le v toliko, v kolikor se tiče ozkega obzorja varnostnega sveta samega. V resnici pa so Rusi porazili večino varnostnega sveta ravno tolikokrat kot so bili sami poraženi. Ko je sovjetski delegat Gromiko odšel iz dvorane, je s tem tudi onemogočil varnostnemu svetu vsako praktično odločitev—in ta svoj korak bo mogel ponoviti tako pogosto kot njegovi vladi drago.

Nadmočna pozicija anglo-ameriške večine v Hunter College-u tudi ni mogla preprečiti, da so v Teheranu ugodili ruskim zahtevam v pogledu koncesij petroleja. Varnostni svet je zmagal v Hunter College-u, a je bil premagan v Teheranu. Morda bi bilo celo pretirano trditi, da je sovjetski prestiž trpel radi tega—muslimani na Srednjem vzhodu utegnejo zaključiti, da so sovjetski uspehi v severnem Iranu bolj važni kot diplomatski manevri v New Yorku.

Ker razpolagajo Anglo-Amerikanci v varnostnem svetu s permanentno večino, skušajo ojačiti območje tega dela, Ruse pa obtožujejo, da onemogočujejo normalni razvoj organizacije Združenih narodov. Ne pozabljamo, da so Rusi ravno radi tega, ker so v naprej vedeli, da bodo vedno v manjšini, zahtevali veto pravico.

Popolnoma izključeno je, da bi mogli uspeti, da napravimo iz varnostnega sveta in vse organizacije Združenih narodov orodje proti-ruske politike, ne da bi istočasno potisnili Rusijo ven iz te svetovne organizacije. Posledica bi bila, da bi postala ta organizacija proti-ruska zveza in prenehala biti svetovna. Na ta način bi zmagali na tem polju, a bi obenem porazili sami sebe na polju našega stremeljenja, da ustvarimo svetovno organizacijo, v kateri bi bile zastopane vse velesile sedanega časa.

Take odločilne zmage na svetovnem diplomatskem polju so čisto dvomljivi uspehi. Navadno so manj blesteče zmage bolj koristne svetovnemu miru in blagostanju. Ako bomo hoteli na vsak način dominirati v organizaciji Združenih narodov, v vseh slučajih, bomo imeli koncem koncev v rokah zvezo, katere niti hočemo ... izgubili bomo pa oni "en sam svet," za katerim smo stremeli.

PISMA IZ STAREGA KRAJA

Mati se oglašja

Mrs. Molly Strekal s Chardon Rd., Wickliffe, O., je prejela pismo od svoje matere Barbare Skabec, Grahovo, št. 48 pri Cernici, ki toži, kako je bilo hudo, ko so Nemci bombardirali njih vas. Or hčere Rezke ne slišijo nič; ona je živel v Franciji. Pismo se glasi:

"Grahovo, 27. avg., 1945

"Draga Malka!

Najprej Te prisrčno pozdravljam. Zelo sem se razveselila, ko sem prejela Tvoje pismo, ker sem mislila, da niste več živi. Midva sva še živa in zdrava, hvalabogu. Saj so bila dolga in zelo huda štiri leta. Mislim da si zvedela, ko sem oddala po Rdečem križu, da je ata umrl 20. decembra 1941 leta. Umrl je naravne smrti, ker je imel srčno vodenico.

Ivan pa ni doma, ker je že dve leti vojak. On je tudi dosti izkusil v tej hudi vojski. Prestali smo pa zelo veliko. Če ne bi bilo prav nič drugega kot tisti dan, ko so nam Nemci bombardirali vas. Pa hvalabogu, takrat se nam ni zgodilo nič posebnega. Res je precej poškodovana hiša, pa vseeno je še kar precej dobra v primeri z drugimi. Doli okoli cerkve je najhujše. Cerkev sploh nimamo, moramo hoditi k maši v Žirovnico. Šola je tudi vsa razbita. Tudi

pri nas je mnogo manj mož in fantov.

"Draga Malka, sedaj Te pa prosim, če dobiš to pismo, odpiši mi takoj, kako se kaj Vi imate in kako je z Jožetom. Ne vem nič, ali je pri Tebi ali je pri vojakihi.

"Za hrano še ni tako težko, se še nekako dobi. Ampak obleke in čevljev, tega se pa do sedaj sploh ni nič dobilo. Mogoče bo sedaj od kje kaj prišlo. Saj je vse uničeno. So uničeni ljudje, je uničena obleka in popolnoma vse. Da, ko bi mogla vse popisati, bi morala dva dni sedeti za mizo in kar naprej pisati. Fižinarja ni več v našem kotu. Tukaj smo sedaj kar osamljeni. Jaz sama, Fižinka sama. Od Pepce Kašerjeve mama je tudi umrla, je tudi ata sam.

"Me zelo veseli, ko sem zvedela od Vas. Sedaj me pa še za Rezkovo skrbi, kako je z njo. Ker od nje nisem dobila še nobenega glasu. Saj veš, da meni ni nič dobrega. Na stara leta sem ostala sama. Nekaj obdelujem, pa eno kravo imam. Sedaj Te pa prav lepo pozdravljam, Tebe, Tvojega moža, otroke in Jožeta. Prosim Te, če dobiš to pismo, odpiši takoj. Potem Ti pa hočem še kaj več pisati.

"Barbara Skabec"

Vesti iz Dolenje vasi pri Cerknici

Pred časom je Mr. Anton Svelc, 21050 Goller Ave., prejel več pism od svojcev iz Dolenje vasi pri Cerknici. Tu sledi pismo od brata Alojza, nato pismo njegove matere, tretje pa je od tete.

"Dolenja vas, p. Cerknica

2. decembra 1945

"Dragi brat!

"Prejeli smo na naše največje veselje Tvoje težko pričakovano pismo. Mati, Franc in jaz smo zdravi in vsi doma. Prestali smo srečno vse trpljenje, ki so ga nam zadali okupatorji in naši domači izdajalci. Naš ata so umrli 23. januarja 1942 leta. Brat France je bil pri partizanih od oktobra 1943 leta in je bil v borbi precej težko ranjen. Jaz sem bil pa v italijanski in nemški internaciji od 29. januarja 1943, pa do konca maja 1945. O tem Ti bom pisal več v drugem pismu, kar vem da Te bo zanimalo.

"Hrane imamo pri nas dovolj, ker naša vas je ostala popolnoma cela. Cerknica je pa skoraj vsa porušena, kakor tudi Grahovo, Lož in mnogo drugih vasi. Zelo veliko je pobitih iz Cerknice, čez 70; iz Raketa čez 60; iz Grahovega čez 50 in tako dalje. Kar se je dogajalo na naši slovenski zemlji, se sploh ne da popisati. Tu so kradli in morili kar na debelo; Italijani, Nemci, belogardisti, plavogardisti, četniki, ustaši in še drugi. Toda naši hrabri partizani pod vodstvom našega maršala Tita, so se junaško bojevali in tudi zmagali ter prinesli nam težko pričakovano svobodo.

"Gotovo ste v Ameriki čuli o naših partizanih med vojno, kako so se hrabro borili, med katerimi je bil tudi brat France in do leta 1943 tudi jaz. Jaz sem delal bolj na terenu. Zbiral hrano in municijo ter širil propagando za Osvobodilno Fronto. Jaz sem skoraj ob vso obleko in perila nimam skoraj kaj obleči čez zimo. Tu se težko dobi, ker je vse uničeno.

"Urbanovi so tudi vsi živi in zdravi. Viktor je pri partizanih od 1944 leta in še sedaj in tudi drugi sosedje so vsi živi in zdravi, ker niso doma. Če Ti je mogoče, pošli slike od Tvoje družine in piši, če ste vsi zdravi, kaj delaš in če Ti dobro gre.

"Drugi Ti pa pišem kaj več. Samo prosim Te, dragi moj brat, da me ne pozabiš in se mi kaj pogosteje oglašiš. Brat je sedaj gospodar in se bo poročil.

Jaz pa bom moral iti po svetu, oziroma od doma. Zasluzka bo sedaj pri nas mnogo. Samo nekaj časa bo težko z preskrbo hrane in obleke. Toda naši voditelji so sposobni, da nas vodijo v boljše življenje in mi imamo v njih zaupanje, zato bomo srečno prebrčili še to gospodarsko krizo.

"Te prav prisrčno pozdravlja ter Ti želi vso srečo in veselo življenje v daljni tuji zemlji. Tvoj brat

Alojz Svelc"

"P. S. Te prisrčno pozdravlja tudi Tvoj brat Franc"

"Hočem tudi jaz napisati par vrstic in sporočiti, da je naš dragi ata umrl. Ne vem ali veš ali ne. O tem smo Ti že pisali. Umrl je že leta 1942, bo že januarja štiri leta. Vem, da Te bo zanimalo, kako je bilo z njim. Bil je večkrat bolan, to veš. Prej ga je želedec bolel, zdaj je prišla pa slabost srca. Torej, srce je imel slabo.

"Bilo je o vseh svetih. Šel je k maši kakor navadno, pa je komaj prišel domov in potem ni šel nikamor več. Bolehal je naprej zmerom bolj in 3. decembra ga je močno prišlo. Šla sem hitro po zdravnika. Dal mu je injekcije pa mu je odleglo za en mesec. Potem ga je pa drugi napadlo 27. januarja zvečer, kar počasi celo noč je hodil iz postelje do k pečici za par minut, pa zopet nazaj in tako je bilo celo noč in proti jutru mu je bilo čedalje huje. Ko se je naredil dan, smo šli hitro po zdravnika, ki mu je zopet dal injekcije. Tokrat pa ni nič pomagalo. Bilo je vedno huje in ni mogel več dihati. Na večer istega dne je postal zelo žejen. Naredili smo mu limonado in on jo je pil kar naprej. Blizala se je deseta ura zvečer, ko mu je omahnila glava, nato še par zdihlajev in ata ni bilo več.

"Kako nam je bilo hudo, Ti ne morem popisati. Jaz sem mi-

slila, da sploh ne bomo mogli delat brez njega, pa kar moramo, če hočemo živeti in lansko leto sem pa ostala prav sama s služkinjo na gruntu, pa se je moralo vse narediti. Se enkrat pozdravljeni,

"Mati."

*

"Dragi Tonče!

"Pri nas Urbanovih smo tudi vsi živi in zdravi. Prestali smo pa zelo dosti hudega in postarali smo se. Ata ne more nič več delati, bo star spomladi 17. maja že 80 let, jaz jih bom pa imela 71. To je dobro, da se ni Rezka nič omožila, da nam doma pomaga.

"Veš, Viktor je pa delal za partizane od 1941 leta. Leta 1943 je šel pa v brigado, je še zdaj pri partizanih. Pretrpeli so pa strašno veliko, da se ne da popisati. Ko so jih neprestano tabeli, Italijani, Nemci in še drugi zmerom preganjali. Naš Viktor je rekel, da se ni cele tri mesece nič sezul iz čevljev. Ker so morali zmerom bežati. Domači izdajalci so ljudi izdajali Italijanom, Nemcem in ti so kar pobijali po vaseh fante, može, ženske in dekleta, kar jim je prišlo pred strel.

"Kar povedi našemu Jožetu kar sem Ti pisala in da sev sak dan spominjam nanj in da naj pošlje slike od svoje družine. Ata pravi, da bi ga zelo rad videl, "pa da ga ne bom nikoli več. Reci mu, naj nam kaj piše. Potlej mu bom napisala eno veliko pismo, kaj se je vse gojilo na slovenski zemlji.

"Za obleko je zdaj težavno, ker je vse uničeno. Pa drago je in zanič, pa tudi sene dobi. Ludvik je pa v službi v Mokronogu na Dolenjskem. Zdaš Vas pa prav srčno pozdravimo Tebe in Tvojo družino in našega Jožeta in njegovo družino. In se kaj kmalu oglasite vsi skupaj. Tone Tauzelj je tudi že pisal, ga tudi lepo pozdravimo. Zbogom, Tvoja teta, mama Urbanova."

UREDNIKOVA POŠTA

Poročilo pobiralca darov za bolnišnico

Cleveland, O. — Dolžnost me veže da objavim imena in ob enem se iskreno zahvalim darovalcem za otroško bolnišnico v Sloveniji. Obiskal sem sledeče, ki so darovali navedene vsote:

Joseph Zadnik, gostilničar v Newburghu \$100, Frank Petek, Dillewood Ave. \$25.

Po \$10 so prispevali: Joseph Polanc, Olga's ali Charley Cook Tiner na E. 152 St., Anton in Cilka Jankovich.

Jo \$5: John Cedilnik, trgovec na 10638 St. Clair Ave., John Butkovič, Frank Race, Anton Valentich, Anton Kováčič in žena. Po \$2: Andy Himpelman, brivec na E. 140 St., in Gašper Jelovšek. Anton Zupančič \$1.

To je prva skupina darovalcev, tekem treh dni, ki so izročili svoje prispevke meni. Moj odkazni okraj je E. 140 St., od NYC mostu do boulevarda in vstaveš E. 152 St. od NYC mostu do Blvd., in vse ceste med E. 140 in E. 152 St. Vse slovenske trgovine in obrti v tem okraju.

Obiskal bom tudi trgovine in obrtnike drugih narodnosti, kamor zahajajo naši ljudje, kot odjemalci. V teh treh dneh sem obiskal poleg navedenih, ki so v tem seznamu še več drugih, kateri so mi obljubili, da bodo darovali gotove vsote, ko pridem drugi do njih. V tem seznamu so nekateri darovalci, ki stanujejo izven mojega teritorija. Oni so mene sami poklicali, da naj jih obiščem, da želijo oddati svoj prispevek meni, ker me že dolga časa poznajo.

To omenjam, da ne bo kdo mislil, da hodim drugim v škodo, kar bi ne bilo prav in ne pošteno, akoravno nima nihče fikcije dobička pri tem. Dalje spo-

ročam, da ves nabrani denar izročim do zadnjega centa našemu tajniku podružnice šte. 48 SANS, Jožetu Durnu.

Tudi vsi drugi nabiralci po trgovinah in obrtnih v Collinwoodskem okraju storijo enako. Odlično priznanje gre vsem trgovcem in obrtnikom, katere sem do sedaj obiskal, ker so me povsod dostojno in lepo sprejeli in smo se tudi povsod na najlepši in prijateljski način pogovarili.

Torej najlepša Vam zahvala vsem skupaj in se priporočam še v nadaljnjo naklonjenost. Lepa beseda lepo mesto najde, pravi pregovor. Tako na svideenje še pri drugih trgovcih in obrtnikih v tem mojem okrožju.

Anton Jankovich,
 14214 Westropp Ave.
 zgoraj.

Kampanja za otroško bolnišnico

Cleveland, O. — Uspehi v preteklem tednu kampanje pri podružnici šte. 48 SANS za otroško bolnišnico so bili sledeči: Društvo Blejsko jezero št. 27 SDZ je prispevalo \$100. To društvo je prispevalo en stotak že v mesecu februarju in je prišlo sedaj drugič s takim darom za otroško bolnišnico.

Slovenska zadrzna zveza se je ponovno odzvala z \$200. Tudi delavsko podjetje je prispevalo v preteklosti že lepe stotake, kot tudi veliko v živežu. Društvo Združeni bratje št. 26 SNPJ je tudi prispevalo \$100, ki je tudi v tem letu že prispevalo v pomoč domovini in sedaj pa za bolnišnico. Društvo Združene Slovenke št. 23 SDZ je prispevalo \$100. To je edino žensko društvo med nami pri podružnici št. 48 SANS. Dasiravno ni veliko po številu članic, pa je izvršilo svojo narodno dolžnost, kot zavodne Slovenke. So pač za vzgled ostalim ženskim društvom.

Med posamezniki je bil prvi, ki se je odzval klicu te kampanje za otroško bolnišnico in sicer dobro poznani gostilničar v Newburghu, Joseph Zadnik, ki je izročil A. Jankoviču \$100. Joe je dober vzgled ostalim gostilničarjem in upamo, da mu bodo sledili.

Po \$10 so prispevali: Paul Zelle, John Prusnik, Frank Jurečič, Matt Urek in žena, Matt in Mary Ule pa sta prispevala mesto venca za pokojnim Fr. Može.

Krist Lokar je izročil \$15, katere sta prispevala Mr. in Mrs. Krist Marc.

Po \$10 sta še prispevala Jos. Pretnar iz East Park Dr., in John Sirc iz Midway, Pa., ko se je nahajal tukaj ob priliki koncerta Mladinskega pevskega zbora S. D. Doma na Waterloo Rd.

Vsem tem najprisrčnejša hvala v imenu bolnih otrok v Sloveniji. Želim in upamo, da bodo ostali sledili vzgledu tukaj navedenim.

Zastopniki in člani podružnice št. 48 SANS imajo v rokah pooblastila, in so poverjeni iz glavnega urada SANS, da zbirajo za otroško bolnišnico darove. Priporočamo, da jim greste na roko, kadar se oglašijo pri vas.

Ta mesečna kampanja, katero vrše vse tri podružnice v Clevelandu, mora biti uspešna. Uspešna pa bo le tedaj, če se bomo vsi zavedali svoje narodne dolžnosti in človekoljubja napram bolnim otrokom v stari domovini, da se jim čimprej postavi bolniški zavod, v katerem se jim bo nudilo pomoč, da bodo čimprej okrevali nad posledicami grozne vojne.

Vsi, prav vsi smo poklicani v tej kampanji, da prispevamo po svojih močeh. Tu ne bi smelo biti izgovora ali pa da se enostavno odpravi nabiralca: Priredi pozneje, kot se to zgodi. Daj-

te pripraviti vaš delež že sedaj, v naprej in ne delajte nepotrebnih izgovorov. S praznimi izgovori se ne bo doseglo cilja in sklada, za katerega se gre, namreč za \$150,000.

Ravnatoko ste prošeni posamezniki, da greste na roke članicam Progresivnih Slovencev, ki zbirajo v tej kampanji od hiše do hiše intrkajo na vrata in dobra srca.

Za podružnico šte. 48 SANS
 J. F. Durn, tajnik.

Koncerti pevskega zbora "Škrjančki"

Cleveland, O. — Prihodnje nedeljo priredi pevski zbor "Škrjančki" svoj običajni pomladanski koncert s šaloigro enodejske janko "Mutast muzikant". Koncert sestoji iz 17 raznih pesmi, slovenskih in angleških. Nastopil bo zbor, kvartet, duet in sole, da bo občinstvo zadovoljno.

Da ne boste mislili, da so "Škrjančki" še vedno mali otroci, o ne. Sedaj so to že mladinci in mladenke od 16 leta starosti naprej in imajo mešan zbor. Prijazno ste vabljeni vsi fantje in dekleta in veterani, da pristopite v ta zbor po koncertu, da bi zbor štel vsaj 50 pevcev in pevk ob prihodnjem koncertu v jeseni. Ako bi želeli kakšne spremembe uveljaviti pri zboru, se lahko pogovorimo skupaj na seji. Torej le pristopite!

Po koncertu bo sledila šaloigra, enodejska janko "Mutast muzikant", ki vam bo izvala dosti smeha skozi in skozi. Saj veste kakšen preprič je, če hoče žena iti na veselico, da pokaže svojo novo obleko, mož pa noče iti. Ker se mora preobleči. To se njemu noče, ker je prenemaren. Tako ga morata žena in služkinja obleči in s silo pripraviti da gre.

Medtem, ko ta dva odideta, poslužkinja uganja ljubezenske muhe z "Mutastim muzikantom", čeprav že ima ljubčka tožka, kopitarja, ki tudi pride k njej v vas. On je pa zelo bojazljiv ljubček.

Najbolje je, da sami vidite "gro in videli boste, da tudi s tukaj rojeno mladino se da marsikaj napraviti, samo če je veseli in v dobra volja. Omeniti moram, da imajo "Škrjančki" vrstnega pevovodjo, Franka Vautarja. Njemu moramo dati čast, ker se dosti trudi z njimi na sejah.

Torej apeliramo na cenjeno občinstvo, da pridete na ta koncert "Škrjančkov" prihodnje nedelje. Pričetek je ob 4. uri popoldne v Slovenskem društvu nem domu na Rechar Ave. v Euclidu, O.

Dajte mladini veselo do mladinega učenja slovenske poezije in drame. Po koncertu sledi ples in prosta zabava. "Polka" igrajo dobro poznani "Polka-teers" orkester, kateri igrajo vsak dan na radio postaji WGAR.

Torej pridite!

F. Požar

VAŠI ČEVLI

bodo gledali kot novi, ako jih oddate v popravilo zanesljivemu čevljarju. Jedno levrski provzorno delo.

Frank Marzlikar

16131 St. Clair Ave.

JOHN ZULICH INSURANCE AGENCY

18115 Neff Rd. IV 4221

Se priporočamo rojakom za naklonjenost za vsakovrstno zavarovalnino.

Znanje je blagostanje! V knjigi "A Nation of Nations" je veliko podatkov o Ameriki in Amerikancem. Kdor se želi resnično prepričati, naj prečita, oziroma si nabavi omenjeno knjigo. Spisal jo je naš marzlikar, poznani in spoštovani ameriško-slovenski pisatelj Louis Adamič. Knjigo si lahko preberite pri nas, v uredništvu Enakopravnosti.

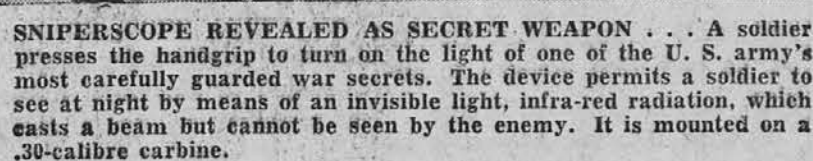
Ponatis iz "Slovenskega poročevalca," Ljubljana, Jugoslavija

Dr. Branko Alujević

Ivan Marinčič

gije in bil eden njenih najagil-
nejših ovaduhov. V tem oziru

HE 2730

Razni dogodki iz prejšnjih in sedanjih časov

Piše Antón Rotar

(Nadaljevanje in konec)

Nisem mogel razumeti, kaj misli povedati stem. Povedal je, da je on doma blizu Neapla. Njegov oče je imel majhno trgovino z modnim blagom; da je z velikim uspehom dovršil trgovske šole. Tukaj v Cordoba je imel sedem let trgovino. Slučaj je nanesel, da je kupil kmetijo, ki je njegova last in jim dobro gre. Tista Seniorita, ko je meni postregla v trgovini z obleko, je bila njegova hči. On ima na svoji kmetiji štiri lepe konje in 9 krav. Ima tudi enega stalnega delavca. Sin in žena mu pomagata. Drugi teden bomo začeli zbirati koruzo, pa še dva delavca bo dobil, da spravimo pridelek pod streho.

Ko prideva do njegove farme, mi pokaže Senar Fracino: "To je moja kmetija!" Na prvi pogled sem uvidel, da so dobri gospodarji. Hiša je bila narejena iz sešekane slame, pomočeno z blatom. Odnaj in od znotraj vse čisto priprosto. V kuhinji sta delala sir njegova žena in sin Francesco.

Senar Fracino me predstavi, da sem Avstrijec in da mi je ime Anton. Domači so mi podali roke in jaz sem jih pozdravil: Buenos tardes! Dobro popoldne. Senora Fracino mi da stol in prinese hleb domačega kruha. Prvič je bil tisti dan, da sem jedel domač kruh v Argentini. Počutil sem se domačega. Povpraševali so me, od kod prihajam i. t. d. Francesco mi pokaže, kje bom spal, v lopi na vrevčah.

Tisto noč sem imel čudne sanje. Zjutraj vstanem in se umijem. Za zajutrek smo imeli domači sir, kruh in gorko mleko. Potem mi senar Fracino razkaže svojo kmetijo. Nato me pelje v svojo sobo, kjer je imel veliko italijanskih in španskih knjig od najboljših pisateljev, vse naprednega značaja. "Sedaj ti bom pa jaz pokazal mojo diplomu, ko sem izvršil mojo trgovsko šolo. Diplomam je imel v okvirju v italijanskem jeziku na ime Nicolai Fracino; spodaj sta bila dva podpisa in pečat.

Pokazal mi je tudi važne črte od socialistične stranke. Zaupal mi je, da je od svojega 18 leta navdušen socialist. Pokazal mi je še razne druge zanimivosti, časopise in druge stvari. Med drugimi, mi je pokazal tudi eno knjigo: "Delavec in kapital", pisana v španskem jeziku. Razložil mi je, kaj pomeni ta knjiga in kaj bo prišlo med narodi v bližnji bodočnosti, v blagor in zadovoljstvo človeka.

Senar Fracino je hitro spoznal, da si jaz popolnoma nič ne razumem na politiko. Moja izobrazba je bila samo katoliško navdušenje. To je bilo edino, kar sem prinesel iz rojstnega kraja v široki svet.

Moj gospodar gre drugi dan v mesto, da dobi še dva delavca, da bomo brali koruzo. Ko se vrne, pripelja s seboj še dva fanta po okrog 25 let stara, bolj slabo opravljena. Eden je bil španec, drugi Poljak. Zvečer po večerji pridemo v pogovor. Gospodar ni vedel, da sta španec in Poljak nepismena, toda oba navdušena katoličana. Poljak je tudi slabo obvladal španščino in je kmalu spoznal, da jaz govorim dobro špansko. Zato se je tudi mene držal, da sva tolmačila v poljskem jeziku, čeprav sem ga takrat težko razumel.

Drugo jutro po zajutru gremo na delo. Senar Fracino pokaže, kje bomo začeli. Vzeli smo vsak po dve vrsti. Delo je šlo zelo izpod rok. Proti večeru je gospodarjev sin Francesco izvozil koruzo v lopo. Zvečer po napornem delu nam je gospodar čital naglas in razločno iz njegovih naprednih časopisov, o

vojni vihr, ki je tedaj divjala v Evropi. Tako se je ponavljalo vsaki večer.

Neki dan so časopisi prinesli važno novico: Zarja se odpira! Sprememba prihaja zasužnjenim narodom. Počasi pa sigurno bo prišlo vse tako, kot je bilo zapisano v tisti knjigi, El Trava-jador i la Capital, "Delavec in kapital".

Vprašal sem gospodarja, kaj je pisano v tisti knjigi. "Ker vidim, da te zanima, zato ti bom pokazal kakšno nedeljo, ko bomo imeli več časa. Moje delovanje je, da učim vsakogar, katerega zanima znanje, kaj je delavec, svet in kapital.

Nekega dne, ko smo koruzo brali se mi Poljak pritoži, da on ne bo več delal pri tem grešnem gospodarju Italijanu, češ, da grdo govori čez katoliško vero in duhovnike; da ga bo hudič vzel, prej kot pa bo umrl in da ga je strah pri tem Italijanu delati.

Drugo jutro pravi Poljak: "Senar Fracino, jaz ne grem več pobirat koruze! Nemaram biti tukaj. Grem naprej. Senar Fracino gre v sobo, napravi Poljaku ček za 13 dni zaslužka in mu pove, kje naj ga vnovič. Poljak poda meni in Špancu roko; gospodarju pa ni niti rekel zbogom. Gospodar me vpraša, če jaz vem zakaj je pustil delo. Jaz sem povedal gospodarju, zakaj da je pustil delo.

Senar Fracino mi je stisnil roko in se je na široko nasmejal: "Vidiš, tu je katoliško navdušenje. Jutri zvečer bomo socialisti imeli miting blizu Cordobe, pa bom tam povedal to novico.

Španec Mavricio Lopez, je bil molčeč človek. On se ni brigal ne za eno, ne za drugo. Pobirala sva koruzo sama. Ko sem pobiral koruzo, sem obenem mislil na mojo rojstno vas. Kako se godi mojemu očetu, materi, bratu in sestram, zdaj, ko je velika vojska tam. Ali jih bom še kdaj videl, ali nikdar več.

Skrbelo me je, ker moj gospodar je imel samo za dva meseca še dela. In kaj potem? Eh, če bi jaz imel Fracinovo glavo in njegovo diplomu v žepu, kaj bi maral. Kaj so mi pomagale moje diplome iz naše šole, čeprav ste bile dve. Šolska za splošno znanje je izkazovala "nezadostno". Četó pokažem gospodarju Fracinu, me bo vprašal, če znam narediti križ. Polovicco katoliške diplome od zadnjega sv. misijona, jo ima neke naš maček, drugo polovico sem pa odvrget, kot sem že omenil, v eno umazano lužo. Obe moji diplomi niste bili vredni pet centavosov.

Senar Fracino me je večkrat vprašal, kako mi kaj gre; če se mi dopade delo in če se mi dopade pri njem stanovati? Vprašal me je, če imam rad dobre knjige itd. Senar Fracino, vse se mi dopade, samo knjige ne morem dobro čitati, ker nisem hodil v špansko šolo.

Kakor hitro mogoče, pojdi v večerno šolo. Ti bo koristilo, ker si še mlad, sedaj je čas učenja. V nedeljo popoldne me senar Fracino povabi v sobo, da mi bo pokazal še enkrat svoje knjige. On pravi: "Antonio, pogledaj kako imaš razpokane roke od jutranje strupene slame, ko pobiraš koruzo. Kdo je tega kriv? Če bi ti mladostni čas porabil za drugi poklic, kar si bo di, tudi mašinisko, pa sem si guren, da bi mi lahko pokazal tako diplomu, kot je ta ki jo tukaj vidiš, z lepimi podpisi in pečatom. Kaj mi moreš pokazati od krščanskega nauka? Za tistega, ki je tebe učil, je na mestu, ker on ima diplomu. Kamor pride ima delo.

Senar Fracino mi je začel čitati tiste knjige, spoznano v človeško korist. Kaj je človek? Kaj je delavec? Komu služi in komu

koristi? Kaj je viza in komu služi. Gospodar pravi, da so moja mlada leta pokvarjena s katoliškim navdušenjem, toda se še da popraviti, ali nikoli vsega. "Ti boš imel težko borbo za svoj obstanek v življenju, zato, ker ti je katoliško navdušenje pokvarilo otroška leta itd." Senar Fracino je bil moj prvi učitelj v novem svetu. Učil me je pisati in čitati. Pozno zvečer sem šel spat na vreče koruznega ličkanja. Misli sem imel v rojstni vasi.

Kaj res nimajo v Sloveniji človeka, da bi zbral skupaj vse Domoljube, Bogoljube, katekizme, mašne knjižice in odpustke in iz tistega papirja naredil takšne knjige v slovenskem jeziku, kot jih ima Senar Fracino. Da bi slovenska zemlja imela take učitelje, kot je bil moj gospodar, bi bilo vse drugačno kot je danes.

Enkrat so Postojnski fantje peli pesem pri Salmiču: "Lepa naša domovina..." Ali je lepa? Kako če biti lepa, ko so najlepši gozdovi nemški, lepi travniki cesarski, mlake cerkvene. Ali so fantje peli pesem zato, da ne bo čisto strohnela?

V Trnki šoli je na steni zemljevid Kranjske dežele. Tam so mi samo kazali, kje so božja pota. Toda nikdar mi niso povedali, kako je ta dežela lepa. Zraven je bil svetovni zemljevid. Nikdar mi niso pokazali, kje je republika Argentina, kjer zdaj na teh vrevčah sedim in premišlujem, kaj se doma v moji rojstni domovini godi.

Leta 1921 sem se vrnil nazaj v mojo rojstno vas. Videl sem, da slovenskemu narodu preti veliko gorje, ko je bila določena italijanska meja nad Postojno in slovenski narod je bil presekán na dvoje. Čez mejo se je narod pritoževal eden drugemu in ugibali so, kaj jim je storiti. Zakoni pod Italijo so bili za Slovence še bolj strogi, kot pod bivšo Avstrijo. Vršilo se je še večje izkoriščanje na obe strani meje. Postajalo je iz dneva v dan slabše. Koliko časa bo še tako? Ljudem ni bilo več obstanka nikjer, čeprav je narod potrpežljiv.

Zopet sem se odpravil od doma in leta 1921 dospel v Ameriko. Prvič v življenju mi je bila dana prilika, da sem videl in dobil v roke Cankarjevo knjigo, kot tudi knjige od drugih naprednih slovenskih pisateljev in boriteljev za dobrobit slovenskega naroda v domovini. V mladih letih, žal, mi niso dali prilike; mi niso pokazali Cankarjevih knjig in drugih naprednih pisateljev. Vpili pa so na vse grlo, kaj se tam v Vodica godi.

Gledali pa so, da smo redno dobivali "Domoljub", "Bogoljub", katekizem, mašne knjige in škupulirje, z njimi seveda tu-

di božje odpustke. Pa se še nekateri slovenski duhovniki v Ameriki ponašajo, kako so lepo učili narod v domovini. Učili so druge prav tako, kot mene. Dali so mi tudi diplomu, katere pa v Argentini ni imela nobene veljave leta 1915.

Enakopravnosti in drugim naprednim listom gre vsa čast, ker so povedli ameriškim Slovincem, kdo so boritelji na strani tlačenega in zasužnjenega slovenskega naroda v domovini. Po dolgih letih se je uresničila njih želja; mučeniško trpljenje naroda je rodilo sad, ker so si izvojevali, kar imajo danes.

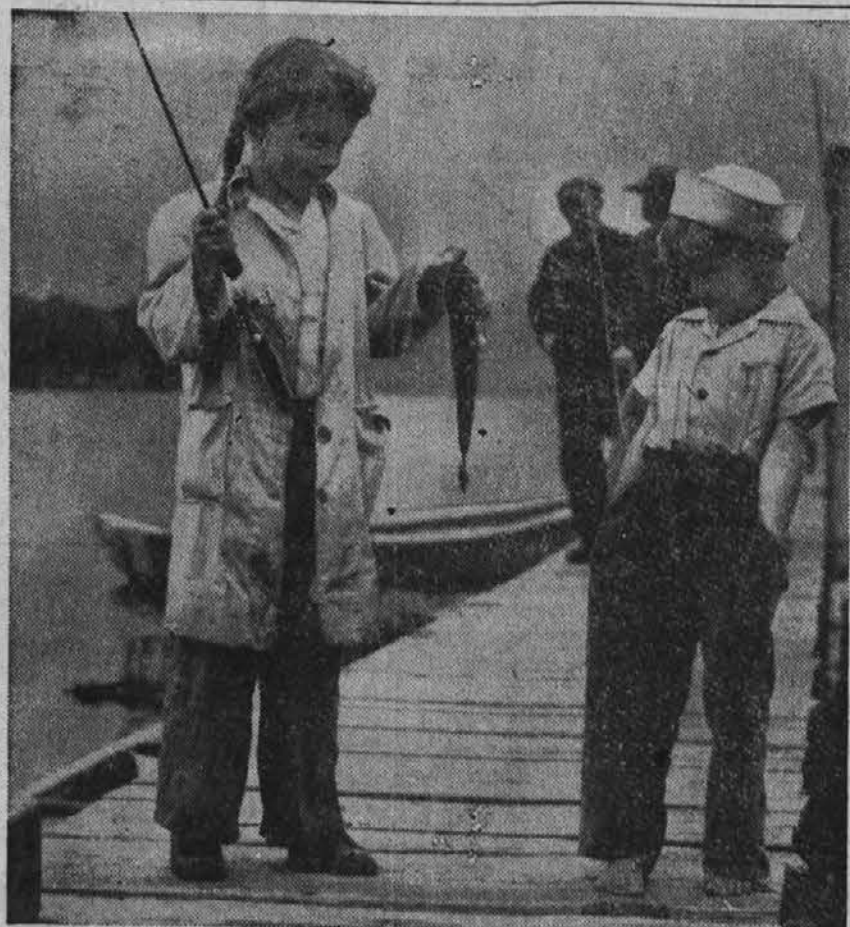
Uresničilo se je tudi tisto, kar so pred dolgimi leti fantje v Postojni peli: "Lepa naša domovina..." Ta pesem se ne bo nikoli lagala poznim rodovom slovenstva. Prav rad čitam napredne slovenske časopise. Na enakopravnost sem naročen že 20 let. Nekateri se jezijo, da "A. D." slabo piše za prerojeno Jugoslavijo in proti Titu. Jaz pa mislim, da ne morejo drugače kot tako. Zato, ker je v njih preveč katoliškega navdušenja iz mladih let. "A. D." bi bila dobra za tiste čase, ko smo v Kleniku brali "Domoljub". Na žalost, za današnje čase ne odgovarja več. Da bi pisali kaj koristnega za prerojeno Jugoslavijo, ne morejo zato, ker so navdušeni katoličani.

Zato jaz predlagam ameriškim Slovincem, posebno Clevelandčanom in v okolici, naročite si list Enakopravnost in pomagajte mu pridobiti več novih naročnikov. Ako boste čitali Enakopravnost, boste postali dobri Slovenci. Združeni clevelandski Slovenci bi lahko pomagali, da bi Enakopravnost izhajala na osemih straneh dnevno in šestkrat na teden. List bi imel potem še veliko večjo moč. Bi tudi lahko ob priliki poslali resolucije na ministrstva, kjer se jih potrebuje. V starem kraju pa naj bi v bodoče zapisali otrokom na izpustnico "Zadostno", da ne bi trpeli po svetu radi takih malenkosti po nepotrebnem.

Kadar bodo otroci graduirali iz krščanskega nauka v domovini, naj bi jim duhovniki govorili takole: "Kadar boš šel ali šla po svetu, če te bo kdo vprašal kaj si, povedi tako: Jaz sem Jugoslovian! Slovenec, Slovenka, iz Jugoslavije! Pri nas imamo vodnika maršala Tita, ki je simbol našega ljudstva.

ALI STE SI PRESKRBELI?

Citatelje Enakopravnosti obveščamo, da imamo v našem uredništvu najnovejšo knjigo, "A Nation of Nations," ki jo je spisal naš poznani in spoštovani ameriško-slovenski pisatelj Louis Adamič. Vsak bi jo moral prečitati in lastovati!

NOT IMPRESSED BY BASS CATCH... Little Bill Rogers shows only disdain at the catch of nine-year-old Susan off pier at Blunt's Bay, Collington, N. C. Spring arrived on time at this North Carolina coast village and Susan is out to repeat her record of last year—which she says was best in the region. Bass have increased during the war.

NAZNANILO IN ZAHVALA

1884

1946

Globoko užaloščeni in potrtega srca naznanjamo vsem sorodnikom in prijateljem, da je umrl naš ljubljeni soprog in dragi oče

Frank Može

Zatisnil je svoje oči dne 26. marca. Pogreb blagopokojnika se je vršil dne 30. marca iz Joseph Zele in sinovi pogrebnega zavoda na Whitehaven pokopališče, kjer smo ga položili k večnemu počitku v naročje materi zemlji.

Blagopokojnik je bil rojen 27. marca 1884 leta v vasi Podbreže na Primorskem.

V dolžnosti si štejemo, da se iskreno zahvalimo vsem onim, ki so položili tako krasno cvetje h krsti našega soproga in očeta. Ta dokaz vaše ljubezni napram njemu nam je bil v veliko tolažbo v dneh žalosti.

Zahvalo naj sprejmejo sledeči: Mr. in Mrs. Charles Susa, Mr. in Mrs. Jack Novak in družina, Mr. in Mrs. Matt Kutcher in družina, Miss Elsie Zallar, Mrs. Pecjak, Mr. in Mrs. Frank Celin in družina, Joseph Zele in družina, Mr. in Mrs. Joe Barish in družina, Mr. in Mrs. Andrew Bradach ter Mr. in Mrs. Louis Germ, Mr. in Mrs. John Copić in družina, družini Sircely in Prileson, družina Vugrinc, Mrs. Benchina in sin, Louis in Molly Moze in družina, Mr. in Mrs. Frank Bencic in družina, družina Frank Klun, družina Mike Repic, Mrs. Rose Koren in družina, Pauline Kenda, Mr. in Mrs. Frank Kure in družina, Mr. in Mrs. John Vitez in družina, Joe, Mary in Joseph Starc, John Novlan, John Karish st. in družina, Reading, Pa., Frank Karish, Muskegon, Mich., Mr. in Mrs. James A. Slapnik ml. in družina, Mr. in Mrs. Leo Kaušek, Mr. in Mrs. John Hrovatin in Steve Mejak, družina Louis Bezek, družina Stebley, Majce, Luzar in Marn, Mr. Ozebek in družina, Mr. in Mrs. Frank Brandula in družina, Hecker Ave., družina Brundula, Bonna Ave., Matt Sezun in družina, Personnel Dept., Willard Storage Battery Co., Mr. in Mrs. George Waliman ter Mr. in Mrs. Campbell, Mr. Jack Karish st., Mr. Frank Karish st., Mr. in Mrs. Jack Karish, Mr. in Mrs. Louis Karish in Biwabik, Minn., Mr. in Mrs. Stanley Lecatisas, Mr. in Mrs. John Karish, Mr. in Mrs. Joe Karish iz Reading, Pa., društvo Mir, št. 142 SNPJ in društvo Kras, št. 8 SDZ.

Srčno zahvalo naj sprejmejo vsi oni, ki so dali svoje avtomobile brezplačno v poslugu za spremstvo pri pogrebu.

Hvala onim, ki so se prišli posloviti od pokojnika, ko je ležal na mrtvaškem odru, kakor tudi onim, ki so ga sprejmili na njegovi zadnji poti na mirovdor.

Zahvalo izrekamo vsem prijateljem, ki so darovali v gotovini, in sicer sledečim: Mr. in Mrs. Frank Kuchar, Mr. in Mrs. Joseph Malečkar, Mr. in Mrs. Cerkenik, Mr. in Mrs. Louis Sadar, Mr. in Mrs. Frank Majcen, Mr. in Mrs. Resavar, Mr. in Mrs. John Kapel, Mr. in Mrs. Frank Slejko, Mr. in Mrs. John Zallar, Mr. in Mrs. Anton Fidel, Mr. in Mrs. Joseph Avsec, Mr. in Mrs. Carl Bratush, Mrs. Jennie Mrsnik, Mr. in Mrs. Andy Kocjan, Mr. in Mrs. Joseph Filipić, Mr. in Mrs. John Prelc, Mr. in Mrs. Joseph Lellis, Mr. in Mrs. Anton Cernigoj, Mr. in Mrs. Anton Gulich, Mr. in Mrs. Joseph Valenčić, Mr. in Mrs. Joseph Bratush, Mr. in Mrs. Frank Baraga iz Youngstown, O., Mr. in Mrs. Joseph Smole, Mrs. Justine Paulich in hčerka Lilly.

Posebna hvala Mr. in Mrs. Frank Celin za vso pomoč v času boleznii in dneh smrti.

Hvala pogrebniemu zavodu Joseph Zele in Sinovi za lepo vođen pogreb in najboljšo vsestransko poslugu. Našo zahvalo izrekamo sobratom-nosilcem krste od društva Kras, št. 8 SDZ in društva Mir, št. 142 SNPJ. Zahvalo naj sprejmejo vsi prijatelji, ki so ga obiskovali in tolažili v času boleznii.

Prav posebno zahvalo naj sprejmejo pevci zbora Jadran za krasne v srce segajoče zapete žalostinke ter Progresivnim Slovenkam, krožek št. 1 za pismene izraze sožalja.

Ako se je pomotoma izpustilo ime katerega, ki je na ta ali oni način prispeval, prosimo oprostjenja in naj sprejme isto našo globoko zahvalo.

Počivaj mirno v svobodni ameriški zemlji, ljubljeni soprog in oče. Odšel si tja, kjer ni solz in ne trpljenja. Mi se Te bomo vedno spominjali z ljubeznijo in hvaležnostjo do konca naših dni.

Žalujoči ostali:

CAROLINA, soproga;
FRANK in CARL, sinova

Cleveland-Collinwood, Ohio, dne 30. aprila, 1946.